

Standard kvality profesních kompetencí studenta učitelství PF, FF, PŘF JU

Standard kvality profesních kompetencí studenta učitelství Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích vychází ze Standardu kvality profesních kompetencí studenta učitelství, který byl vytvořen kolektivem odborníků pro studenty učitelství Masarykovy univerzity (Kratochvílová et al., 2020).

Pro potřeby praxe studentů učitelství JU text původního Standardu upravily: doc. Alena Nohavová a dr. Iva Žlábková.

Standard byl vytvořen s těmito cíli:

„Standard kvality profesních kompetencí studenta učitelství je nástrojem komplexního formativního sebehodnocení a hodnocení úrovně profesních kompetencí studenta učitelství (základní a střední školy) v průběhu studia v rámci pregraduální profesní přípravy. Profesní kompetence jsou chápány jako soubor profesních znalostí, dovedností, postojů, hodnot a osobnostních charakteristik.“ (Kratochvílová et al., 2020, s. 3).

„Smyslem Standardu je podpora profesního rozvoje studentů (budoucích učitelů) v rámci pregraduální přípravy. Je prvotním standardem předcházejícím budoucímu profesnímu standardu učitele a směřuje studenta ve spolupráci s ostatními (provázejícími učiteli, akademickými pracovníky i vrstevníky) k autoregulaci vlastního profesního růstu.“ (Kratochvílová et al., 2020, s. 3).

Práce studenta učitelství se Standardem

Standard je určen k posuzování stavu profesních kompetencí nezbytných pro plánování, realizaci a evaluaci výuky a dále k monitorování rozvíjení profesních kompetencí v rámci praxí.

Standard slouží k dlouhodobé evaluaci jednotlivých absolvovaných praxí jako celku (k reflexi toho, které kompetence studenta byly rozvíjeny) a také evaluaci napříč semestry (reflexe toho, jak byly kompetence studenta rozvíjeny v průběhu celého studia). Standard proto může být pro potřeby reflexe zadáván v průběhu studia několikrát. Se Standardem mohou pracovat oboroví didaktici, vedoucí praxí, učitelé základních a středních škol a akademičtí pracovníci z Katedry pedagogiky PF JU a Katedry psychologie PF JU.

Standard není primárně určen k posuzování jednotlivých vyučovacích hodin (neslouží jako hospitační arch), ale jak již bylo výše uvedeno, slouží především k sebereflexi a reflexi praxe jako celku.

Standard obsahuje 26 kritérií kvality profesních kompetencí nezbytných pro plánování, realizaci a evaluaci výuky. Kritéria jsou formulována z perspektivy studenta učitelství.

Kritéria jsou rozdělena do pěti tematicky ucelených oblastí: **1. Plánování výuky, 2. Podmínky pro učení, 3. Podpora učení, 4. Zpětná vazba a hodnocení výsledků žáků, 5. Reflexe výuky.**

Na konci Standardu je studentům k dispozici tabulka k sebereflexi kvality jejich profesních kompetencí, do které studenti zaznamenají, jestli jejich kompetence byly na praxi rozvíjeny, resp. jestli měli možnost na praxi kompetence rozvíjet, protože jednotlivé praxe mohou být zaměřeny na rozvíjení různých kompetencí. Pokud studenti měli možnost své kompetence rozvíjet, podle Standardu posoudí, na jaké úrovni (A, B nebo C) byly jejich kompetence rozvíjeny a případně doloží příkladem z realizace praxe, jakým způsobem rozvoj kompetence probíhal.

Použitý zdroj:

- Kratochvílová, J. et al. (2020). *Standard kvality profesních kompetencí studenta učitelství*. Brno: Masarykova univerzita.

Standard kvality profesních kompetencí studenta učitelství

Přehled tematického zaměření kritérií v jednotlivých oblastech Standardu

1 plánování výuky

- 1a) konzultace s provázejícím učitelem: návaznost na kurikulum a předchozí práci učitele
- 1b) individualizace a diferenciac
- 1c) cíle a jejich ověření
- 1d) metody, formy, pojmy, úlohy
- 1e) časové plány

2 podmínky pro učení

- 2a) bezpečí
- 2b) kázeň
- 2c) živý kontakt
- 2d) potřeby
- 2e) odlehčení
- 2f) úspěch
- 2g) čas

3 podpora učení

- 3a) smysluplnost
- 3b) cíle
- 3c) obsah
- 3d) věcná správnost
- 3e) využití předchozích znalostí
- 3f) metody a formy
- 3g) spolupráce žáků
- 3h) práce s chybou
- 3i) ICT

4 zpětná vazba

- 4a) průběžná zpětná vazba učitele
- 4b) sebehodnocení a zpětná vazba žáků
- 4c) různé formy hodnocení

5 reflexe výuky

- 5a) reflexe výuky
- 5b) cíle vlastního rozvoje

1 Plánování výuky

1a **Perspektiva učitele:** Konzultuji s provázejícím učitelem dle dohody přípravu na výuku (návaznost na ŠVP, tematický plán, předchozí práci učitele a žáků).

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Konzultuji již hotovou přípravu na výuku s provázejícím učitelem, aniž bych si předem zjistil/a její návaznost na ŠVP, tematický plán a předchozí práci učitele a žáků. Přípravu na výuku již na základě připomínek provázejícího učitele nijak neupravuji.	Konzultuji přípravu na výuku s provázejícím učitelem a v návaznosti na ŠVP, tematický plán a předchozí práci učitele a žáků ji dle připomínek provázejícího učitele během vzájemné spolupráce upravuji.	Konzultuji přípravu na výuku s provázejícím učitelem a v návaznosti na ŠVP, tematický plán a předchozí práci učitele a žáků ji dle připomínek provázejícího učitele samostatně upravuji a rozvíjím.

1b **Perspektiva učitele:** Zohledňuji při plánování výuky možnosti konkrétních žáků – individualizuji a diferencuji plán výuky na základě informací o žákovi a jeho speciálních vzdělávacích potřebách (SVP), poskytnutých provázejícím učitelem, získaných vlastní diagnostickou činností a z dokumentace, tj. z individuálního vzdělávacího plánu (IVP) či z plánu pedagogické podpory (PLPP).

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Informuji se o individuálních potřebách žáků, ale při plánování výuky běžně nezařazuji aktivity, které by zohledňovaly individuální potřeby žáků. Přípravu pro žáka se SVP ponechávám asistentovi, je-li přítomen.	Informuji se o individuálních potřebách žáků a ve své přípravě na výuku plánuji aktivity, které zohledňují individuální potřeby žáků, zejména žáků se SVP a IVP (vč. nadaných). Je-li asistent ve třídě, přípravu pro žáky se SVP s ním konzultuji.	Informuji se o individuálních potřebách žáků, výuku plánuji s ohledem na tyto potřeby a připravuji aktivity umožňující zapojení každého žáka a naplnění jeho potenciálu. Nejedná se jen o žáky se SVP. Spolupráci s asistentem pedagoga mám promyšlenou.

1c **Perspektiva učitele:** Formuluji výukové cíle (kognitivní a/nebo postoje a/nebo psychomotorické) a promyslím jejich provázanost s učivem, metodami výuky, organizačními formami, tzn. s celkovou koncepcí výuky. Plánuji způsoby ověření naplnění cílů.

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	V přípravě na hodinu si stanovím výukové cíle, ale v jejich vymezení jsou určité nedostatky (např. ve formulaci cílů, množství cílů, neprovázanosti cílů s učivem a výukovými metodami, neadekvátnosti vůči žákům...).	S pomocí provázejícího učitele dokážu zformulovat jednotlivé cíle výuky, které jsou v souladu s celkovou koncepcí výuky (učivem, metodami, potřebami žáků...).	Dokážu samostatně zformulovat jednotlivé cíle výuky, které jsou v souladu s celkovou koncepcí výuky (učivem, metodami, potřebami žáků...).
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	S podporou provázejícího učitele plánuji v přípravě na výuku efektivní způsoby ověření výukových cílů.	Samostatně v přípravě na výuku plánuji způsoby ověření výukových cílů. Mnou zvolené způsoby nejsou vždy efektivní (způsoby jsou povrchní, časově náročné, neposkytují mi kvalitní zpětnou vazbu...).	Promyšleně plánuji v přípravě na výuku způsoby ověření stanovených cílů žáky i provázejícím učitelem, které mi poskytují informace pro mé další plánování.

1 Plánování výuky

1d **Perspektiva učitele:** Provádím didaktickou analýzu učiva (klíčové pojmy, učební úlohy) s přihlédnutím ke stanovenému cíli; plánuji adekvátní výukové metody, organizační formy.

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Didaktickou analýzu učiva provádím spíše intuitivně, nesystémově. Nemám jasně vymezeny klíčové pojmy a jejich vazbu na učivo. Výukové metody a formy odpovídají spíše učebním úlohám podle učebnice.	Didaktickou analýzu učiva provádím s mírnou pomocí provázejícího učitele, s nímž ladím vhodné výukové metody a formy pro dané učivo i třídu.	Didaktickou analýzu učiva provádím samostatně, promyšleně, s ohledem na potřeby žáků a stanovené výukové cíle. Při přípravě používám více zdrojů informací.

1e **Perspektiva učitele:** Zpracovávám časový plán svého postupu ve výuce.

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	S dopomocí provázejícího učitele se mi daří reálněji naplánovat časový průběh výuky.	Mám již reálnější představu o časovém průběhu výuky. Zpracovávám časový plán svého postupu ve výuce samostatně.	Zpracovávám samostatně časový plán svého postupu ve výuce, promyšlením postup při nenadálých situacích (skončím dříve, nestihnou plán...).

2 Podmínky pro učení

2a **Perspektiva učitele:** Podporuji bezpečí ve třídě (pozitivní atmosféru).

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Všímám si situací, které narušují bezpečí ve třídě, a pokouším se je řešit.	Vytvářím bezpečné prostředí, v němž se žáci nebojí zapojit, říci svůj názor, komunikovat, riskovat, dělat chyby.	Podporuji a vytvářím bezpečné prostředí, v němž se žáci nebojí zapojit, říci svůj názor, komunikovat, riskovat, dělat chyby. Cíleně zařazuji aktivity, které podporují bezpečí, a řeším konkrétní situace ve třídě.

2 Podmínky pro učení

2b

Perspektiva učitele: Řeším kázeňské problémy (pracuji dle potřeby se zavedenými pravidly nebo je společně se žáky vyjednávám; dbám na jejich dodržování, oceňuji pozitivní projevy chování žáků).

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Seznamuji se předem s pravidly chování, případně je spolu se žáky vyjednávám, ale mám problém zajistit jejich dodržování. Mám problémy s udržením kázně. Žáky oceňuji za dobré chování pouze ojedinele.	Seznamuji se předem s pravidly chování, případně je spolu se žáky vyjednávám, ale mám občasné problémy zajistit jejich dodržování. Až na výjimky se mi daří udržet kázeň ve třídě, buduji si u žáků postupně respekt. Snažím se všimnout si dobrého chování a oceňovat ho.	Seznamuji se předem s pravidly chování, případně je spolu s žáky vyjednávám, tato pravidla společně dodržujeme, oceňuji žáky, pokud je dodržují. Mám u žáků respekt, kázeňské problémy se mi daří úspěšně a efektivně řešit.

2c

Perspektiva učitele: Udržuji „živý kontakt“ se žáky (skrže hlasový projev, neverbální komunikaci, oslovení žáků jejich křestním jménem...).

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Uvědomuji si potřebu reagovat na vzniklé pedagogické situace, ale vyhýbám se kontaktu se žáky (bojím se, nevím, jak reagovat...).	Reaguji na vzniklé pedagogické situace ve třídě, ale ne vždy je způsob mé komunikace se žáky vhodný.	Reaguji vhodnou komunikací se žáky na vzniklé pedagogické situace ve třídě.

2d

Perspektiva učitele: Reaguji s respektem na potřeby (sociální, fyziologické) žáků ve třídě.

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Vnímám signály nenaplnění potřeb žáků (únava, zívání, teplo, stereotypní činnost...), ale spíše je přehlížím, nereaguji na ně.	Vnímám signály nenaplnění potřeb žáků, reaguji na ně bezprostředně.	Všímám si aktuálních potřeb žáků, rozeznávám je a reaguji na ně. Žákům poskytuji prostor k vyjádření jejich požadavků. Snažím se předcházet nenaplnění potřeb žáků – cíleně využívám různé relaxační aktivity, hry, pohyb, spolupráci, možnost větrání apod., které se stávají pravidelnou součástí výuky.

2 Podmínky pro učení

2e **Perspektiva učitele:** Vytvářím prostor pro „odlehčení“ (pracuji s proměnami atmosféry, reaguji na projevy únavy, kolísání pozornosti, projevuji smysl pro humor, zpestřuji výklad zajímavostmi a vlastní zkušeností...).

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Zahrnuji do výuky různorodé aktivity či jiné zpestření výkladu, ale tyto záměry jsou příliš jednostranné / žáky nezaujímají / naplánované aktivity nebo zpestření výkladu pro žáky ve výuce nerealizují (nezbývá mi čas / nevím, kdy je do výkladu zařadit apod.).	Zahrnuji do výuky různorodé aktivity či jiné zpestření výkladu podle svého připraveného časového plánu, nikoliv na základě projevů únavy či upadající pozornosti žáků. To je důvod, proč realizaci některých aktivit či zpestření výuky hodnotím kladně, ale realizace jiných aktivit či zpestření výuky neprobíhá podle mých očekávání.	Zahrnuji do výuky různorodé aktivity či jiné zpestření výkladu. Aktivity či zpestření do výkladu vkládám na základě pozorování změn v reakcích žáků, čímž přitahuji jejich pozornost zpět k probíranému učivu.

2f **Perspektiva učitele:** Vytvářím všem žákům příležitost prožít úspěch.

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Pro rychlé žáky připravuji práci navíc (časová diferenciaci).	Připravuji různě náročné úkoly pro skupiny žáků podle jejich úrovně.	Nabízím žákům různě náročné úkoly. Vedu je k tomu, aby si zvolili, která úroveň je v daném učivu pro ně nejvhodnější a umožňuji jim prožít úspěch.
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Na základě teorie učebního stylu a typologie učebních úloh se snažím uplatnit ve výuce rozmanité učební úlohy (multisenzorický přístup) pro všechny žáky společně.	Cíleně zjišťuji preferovaný způsob učení žáků, kteří mají nějaké potíže s učivem. Zprostředkování učiva se jim snažím přizpůsobit	Na základě pozorování si uvědomuji dominantní učební styl třídy jako celku. Úkoly připravuji se zohledněním tohoto zjištění.
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Zařazuji soutěže občas, pro odlehčení výuky. Porovnávám výkony žáků v rámci třídy.	Preferuji spolupráci před soutěží. Pokud zařazuji soutěže, střídám je a vybírám tak, aby v nich mohli vyniknout různí žáci.	Pokud zařazuji soutěž do výuky, hlídám si, aby soutěž dala vyniknout schopnostem různých žáků. Jsem si vědom/a pozitiv a negativ zařazování soutěží do výuky s ohledem na zažití úspěchu všemi žáky. Výkony žáka porovnávám s jeho předchozími výkony.

2g **Perspektiva učitele:** Využívám efektivně čas ve výuce (ve vztahu ke svému plánu, situaci ve třídě a porozumění učivu).

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Čas ve výuce využívám jen částečně efektivně, na nenadálé situace neumím adekvátně reagovat. Jednotlivé části hodiny jsou občas nekoherentní.	Čas ve výuce využívám sice efektivně, nedaří se mi však pohotově reagovat na nenadálé situace. Jednotlivé části hodiny jsou občas nekoherentní.	Efektivně a smysluplně využívám čas ve výuce ve vztahu k plánu, pohotově reaguji na nenadálé situace ve třídě. Jednotlivé části hodiny jsou koherentní.

3 Podpora učení

3a **Perspektiva učitele:** Komunikuji (objevuji) s žáky význam učiva a jeho smysluplnost.

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	V případě zájmu ze strany žáků sděluji, proč se něco učíme.	Sděluji žákům význam daného učiva a jeho přesah do běžného života.	Diskutuji s žáky, vedu je k objevení významu učiva. Smysluplnost učiva je významnou součástí výuky.

3b **Perspektiva učitele:** Stanovuji a zprostředkovávám žákům (pokud je to vhodné vzhledem k metodě) adekvátní výukové cíle (společné, individuální). Ověřuji průběžně naplnění výukových cílů, vyhodnocuji jejich dosažení.

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Daří se mi sdělit či s žáky vyvodit společný cíl (především v rovině kognitivní).	Daří se mi sdělit či společně s žáky vyvodit cíl/cíle (pokud je to možné a vhodné, sděluji cíle v různých doménách), začínám se orientovat v taxonomiích.	Přesně a konkrétně specifikuji, co si mají žáci (žák) osvojit ve všech možných doménách (společné cíle, individuální cíle).
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Bezděčně, neplánovaně si vyhodnocuji naplnění cílů, spíše u jednotlivců.	Promyšleně a plánovaně ověřuji dosažení stanovených cílů.	Promyšleně a plánovaně ověřuji dosažení stanovených cílů a využívám k tomu i sebehodnocení žáků.

3c **Perspektiva učitele:** Zprostředkovávám vzdělávací obsah a instrukce k výuce srozumitelně s ohledem na individuální vzdělávací potřeby a věk žáků.

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Moje pokusy o adekvátní zprostředkování učiva jsou ojedinělé; nedaří se mi skloubit možnosti a potřeby žáků s adekvátním obsahem z hlediska rozsahu, metody a jazyka.	Daří se mi uplatňovat vhodné postupy při srozumitelném zprostředkování učiva v přiměřeném rozsahu s ohledem na možnosti žáků.	Promyšleně volím adekvátní obsah, rozsah učiva a metodu jeho zprostředkování, srozumitelný jazyk s respektem k potřebám a možnostem žáků. Dokážu svou volbu zdůvodnit.

3 Podpora učení

3d

Perspektiva učitele: Zprostředkovávám učivo svého předmětu věcně správně.

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Mám dostatečné znalosti pro výuku daného předmětu, ale neumím s informacemi správně nakládat (výklad nemá správný spád a chybí návaznost) a občas dělám faktické chyby.	Mám dostatečné znalosti pro výuku daného předmětu, ale občas mám potíže s informacemi správně nakládat (výklad nemá správný spád a chybí návaznost). Nedělám faktické chyby.	Mám dostatečné znalosti pro výuku daného předmětu, správně nakládám s informacemi (výklad má správný spád a nechybí návaznost). Nedopouštím se faktických chyb.

3e

Perspektiva učitele: Vysvětluji učivo s využitím předchozích znalostí a zkušeností žáků.

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	V úvodu hodiny (ani v jejím průběhu) u žáků nezjišťuji, jaké jsou jejich předchozí zkušenosti či jaká je skutečná úroveň dříve získaných vědomostí. Žákům pouze zmiňuji, že aktuálně probíraná látka (téma) navazuje na... (konkrétní látku či téma).	V úvodu hodiny s žáky diskutuji o jejich předchozích zkušenostech a ověřuji si jejich znalosti. Svým předem připraveným výkladem a připravenými aktivitami se mi však na tyto jejich zkušenosti a vědomosti nedaří navázat.	Diskutuji s žáky v úvodu hodiny (i během svého výkladu / při realizaci aktivit) o jejich předchozích zkušenostech a vědomostech a v návaznosti na tato zjištění aktuálně upravuji svůj další výklad a výběr realizovaných aktivit. V závěru hodiny shrnuji, jaké znalosti/zkušenosti si žáci do mé výuky přinesli a co nového se při dnešní výuce dozvěděli a/nebo naučili.

3f

Perspektiva učitele: Využívám výukové metody a organizační formy, které podporují učení žáků a vedou k cíli.

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Při výuce zkouším výukové metody a organizační formy, které efektivně vedou k cíli. Nebojím se zkoušet nové.	Při výuce zkouším výukové metody a organizační formy, které efektivně vedou k cíli. Vedu žáky k reflexi vlivu využitých metod a forem výuky na proces a výsledek jejich učení.	Nabízím žákům různorodé výukové metody a organizační formy. Žáci si z nich samostatně vybírají ty, které vedou k naplnění jejich individuálních cílů.

3 Podpora učení

3g

Perspektiva učitele: Podporuji spolupráci a vzájemné učení žáků.

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Snažím se vytvářet příležitosti pro spolupráci a vzájemné učení žáků. Pravidla a možnosti spolupráce přejímám od provázejícího učitele.	Vytvářím samostatně příležitosti pro spolupráci a vzájemné učení žáků po konzultaci s provázejícím učitelem. Vzájemné učení je přirozenou součástí mých hodin. Žáci těmto strategiím rozumí.	Vytvářím příležitosti pro spolupráci a vzájemné učení společně se žáky tak, aby byla zohledněna individualita každého z nich.

3h

Perspektiva učitele: Pracuji smysluplně s chybou žáků jako s příležitostí k rozvoji.

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Upozorním žáka na chybu (detekce ze strany učitele), dám mu prostor na opravu (korekce ze strany žáka).	Využívám vzniklou chybu k učení (detekce ze strany učitele). Podněcuji žáka/třídu k objevení chyby (identifikace ze strany žáka) a její opravě (korekce ze strany žáka) se zdůvodněním (interpretací).	Využívám vzniklou chybu k učení a záměrně vytvářím problémové situace. Podněcuji žáka/třídu k objevení chyby a její opravě na základě argumentace (detekce, identifikace, korekce a interpretace ze strany žáka). Přitom zohledňuji individuální úroveň žáka.
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Před zahájením podobné práce upozorním na minulou chybu.	Nabídnu žákovi strategii, jak předejít opakování chyby.	Vedu žáka ke hledání strategie, jak předejít opakování chyby.

3i

Perspektiva učitele: Využívám smysluplně informační technologie (ICT) k podpoře učení žáků.

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Pokouším se o zařazení ICT do výuky, mnohdy je však nevolím adekvátně vůči stanovenému cíli a potřebám žáků. Jde spíše o efekt.	Zařazuji do výuky vhodné ICT ve vztahu ke stanovenému cíli. Rozmanitým potřebám žáků je zatím nedokážu přizpůsobit.	Smysluplně ve vztahu ke stanovenému cíli a možnostem žáků zařazuji do výuky ICT, které podporují učení žáků.

4 Zpětná vazba a hodnocení výsledků žáků

4a

Perspektiva učitele: Poskytuji žákům zejména průběžnou zpětnou vazbu s využitím popisného jazyka a kritérií s ohledem na jejich individuální potřeby.

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Poskytuji žákům konkrétní popisnou zpětnou vazbu (informaci o učení) – co se daří a nedaří.	Poskytuji žákům konkrétní popisnou zpětnou vazbu (informaci o učení) – co se daří a nedaří, v čem žák dělá pokrok.	Poskytuji žákům konkrétní popisnou zpětnou vazbu (informaci o učení) – co se daří a nedaří, v čem žák dělá pokrok a jak svůj výkon zlepšit.
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Poskytuji zpětnou vazbu podle mých nebo přejetých kritérií, které s žáky nerozebírám. Žáci nevědí, podle čeho jsou hodnoceni.	Poskytuji zpětnou vazbu podle mých nebo přejetých kritérií, která před zahájením práce na konkrétním úkolu nastavuji ve třídě a žáci jim rozumí.	Poskytuji zpětnou vazbu podle kritérií, která jsem vytvořil společně s žáky. Žáci kritériím rozumí.
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Při poskytování zpětné vazby zohledňuji individuální potřeby a možnosti žáků podle instrukcí provávajícího učitele.	Při poskytování zpětné vazby ve spolupráci s provávajícím učitelem zohledňuji individuální potřeby a možnosti žáků.	Při poskytování zpětné vazby samostatně zohledňuji individuální potřeby a možnosti žáků.

4b

Perspektiva učitele: Vedu žáky k reflexi jejich vlastních výsledků a pokroku v učení (sebehodnocení) a k poskytování zpětné vazby druhým (spolužákům a učiteli).

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Do procesu hodnocení mé výuky žáky zapojuji spíše výjimečně.	Plánovaně zapojuji žáky do hodnocení mé výuky.	Systematicky se zajímám o názor žáků na moji výuku a jejich zpětnou vazbu využívám v dalších hodinách.
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Sebehodnocení žáků zařazuji nahodile, spíše v emoční rovině (líbí, nelíbí...).	Sebehodnocení žáků zařazuji pravidelněji, zaměřuji se na to, jak hodnotí proces svého učení i výsledky.	Sebehodnocení zařazuji promyšleně ve vztahu k cílům a stanoveným kritériím a plánování jejich učení. Vedu žáky k záznamu sebehodnocení.
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Vzájemné hodnocení žáků do výuky zařazuji občas, spíše nahodile, zejména u některých činností (např. referát, skupinová práce...), ale neprobíhá podle stanovených kritérií.	Vzájemné hodnocení žáků do výuky zařazuji plánovaně, s využitím popisného jazyka.	Vzájemné hodnocení žáků ve výuce realizuji promyšleně, dle stanovených kritérií. Žáci si poskytují zpětnou vazbu s odpovídajícím popisem výkonu na základě kritérií.

4c

Perspektiva učitele: Využívám rozmanitých forem hodnocení a různorodých ukazatelů výsledků učení a pokroku žáků.

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Některé známky komentuji ústně nebo krátce písemně.	Kromě ústního komentáře známky využívám hodnocení výkonu grafem, obrázkem... (na základě předem stanovených kritérií).	Využívám hodnocení výkonu známkou, grafem, obrázkem... (na základě stanovených kritérií). Společně s žákem plánuji postup, jak dosáhnout cíle.

5 Reflexe výuky

5a

Perspektiva učitele: Reflektuji průběh výuky (případně také přípravu na výuku).

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Pokouším se o (sebe)reflexi, ale nedokážu analyzovat to, co podstatně ovlivnilo průběh výuky.	Provádím podrobnou analýzu svých zkušeností z výuky a jsem schopen kriticky hodnotit svou práci se třídou.	Kriticky reflektuji svoji proběhlou výuku a formuluji návrhy na organizaci navazujících hodin.
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Vyslechnu rozbor hodiny ze strany provázejícího učitele. Částečně začleňuji jeho připomínky do přípravy další výuky.	Pozorně vyslechnu rozbor ze strany provázejícího učitele a navrhuji, jak jeho připomínky začlenit do další výuky.	Po seznámení s rozbohem provázejícího učitele konzultujeme jednotlivá upozornění a společně hledáme řešení.

5b

Perspektiva učitele: Stanovuji adekvátní cíle svého profesního rozvoje, uvádím v praxi kroky k jejich dosažení a vyhodnocuji je (v rámci stávajícího či následujícího semestru).

„nerozvíjená kompetence“	„kompetence rozvíjená na úrovni A“	„kompetence rozvíjená na úrovni B“	„kompetence rozvíjená na úrovni C“
V rámci praxe jsem neměl(a) možnost tuto kompetenci rozvíjet.	Pojmenovávám cíle svého profesního rozvoje, ale nejsou dostatečně konkrétní, dosažitelné, měřitelné apod.	Pojmenovávám adekvátní cíle svého profesního rozvoje. Nedokážu navrhnout nezbytné kroky k jejich realizaci nebo je skutečně realizovat.	Pojmenovávám adekvátní cíle svého profesního rozvoje. Dokážu navrhnout nezbytné kroky k jejich realizaci (případně i časový plán), skutečně je realizovat a průběžně vyhodnocovat svůj pokrok.

Tabulka k sebereflexi kvality profesních kompetencí

Úrovně hodnocení:

úroveň „nerozvíjená kompetence“ (N), „kompetence rozvíjená na úrovni A“ (A), „kompetence rozvíjená na úrovni B“ (B), „kompetence rozvíjená na úrovni C“ (C).

1 Plánování výuky

1a	Perspektiva učitele: <u>Konzultuji</u> s provázejícím učitelem dle dohody přípravu na výuku (návaznost na ŠVP, tematický plán, předchozí práci učitele a žáků).	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetencí:
		A	
		B	Poznámky:
		C	
1b	Perspektiva učitele: Zohledňuji při plánování výuky možnosti konkrétních žáků – <u>individualizuji a diferencuji</u> plán výuky na základě informací o žákovi a jeho speciálních vzdělávacích potřebách (SVP), poskytnutých provázejícím učitelem, získaných vlastní diagnostickou činností a z dokumentace, tj. z individuálního vzdělávacího plánu (IVP) či z plánu pedagogické podpory (PLPP).	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetencí:
		A	
		B	Poznámky:
		C	
1c	Perspektiva učitele: Formuluji <u>výukové cíle</u> (kognitivní a/nebo postojové a/nebo psychomotorické) a promýšlím jejich provázanost s učivem, metodami výuky, organizačními formami, tzn. s celkovou koncepcí výuky. Plánuji způsoby <u>ověření</u> naplnění cílů.	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetencí:
		A	
		B	Poznámky:
		C	
1d	Perspektiva učitele: Provádím didaktickou analýzu učiva (klíčové <u>pojmy</u> , učební <u>úlohy</u>) s přihlédnutím ke stanovenému cíli; plánuji adekvátní výukové <u>metody</u> , organizační <u>formy</u> .	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetencí:
		A	
		B	Poznámky:
		C	
1e	Perspektiva učitele: Zpracovávám <u>časový plán</u> svého postupu ve výuce.	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetencí:
		A	
		B	Poznámky:
		C	

2 Podmínky pro učení

2a	Perspektiva učitele: Podporuji <u>bezpečí</u> ve třídě (pozitivní atmosféru).	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetencí:
		A	
		B	Poznámky:
		C	
2b	Perspektiva učitele: Řeším <u>kázeňské problémy</u> (pracuji dle potřeby se zavedenými pravidly nebo je společně se žáky vyjednávám; dbám na jejich dodržování, oceňuji pozitivní projevy chování žáků).	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetencí:
		A	
		B	Poznámky:
		C	

Úrovně hodnocení:

úroveň „nerozvíjená kompetence“ (N), „kompetence rozvíjená na úrovni A“ (A), „kompetence rozvíjená na úrovni B“ (B), „kompetence rozvíjená na úrovni C“ (C).

2 Podmínky pro učení

2c	Perspektiva učitele: Udržuji „ <u>živý kontakt</u> “ se žáky (skrže hlasový projev, neverbální komunikaci, oslovení žáků jejich křestním jménem...).	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetence:
		A	
		B	Poznámky:
		C	
2d	Perspektiva učitele: Reaguji s respektem na <u>potřeby</u> (sociální, fyziologické) žáků ve třídě.	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetence:
		A	
		B	Poznámky:
		C	
2e	Perspektiva učitele: Vytvářím prostor pro „ <u>odlehčení</u> “ (pracuji s proměnami atmosféry, reaguji na projevy únavy, kolísání pozornosti, projevují smysl pro humor, zpestřuji výklad zajímavostmi a vlastní zkušeností...).	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetence:
		A	
		B	Poznámky:
		C	
2f	Perspektiva učitele: Vytvářím všem žákům příležitost prožít <u>úspěch</u> .	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetence:
		A	
		B	Poznámky:
		C	
2g	Perspektiva učitele: Využívám efektivně <u>čas</u> ve výuce (ve vztahu ke svému plánu, situaci ve třídě a porozumění učivu).	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetence:
		A	
		B	Poznámky:
		C	

3 Podpora učení

3a	Perspektiva učitele: Komunikuji (objevuji) s žáky význam učiva a jeho <u>smysluplnost</u> .	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetence:
		A	
		B	Poznámky:
		C	
3b	Perspektiva učitele: Stanovuji a zprostředkovávám žákům (pokud je to vhodné vzhledem k metodě) adekvátní výukové <u>cíle</u> (společné, individuální). Ověřuji průběžně naplnění výukových cílů, vyhodnocuji jejich dosažení.	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetence:
		A	
		B	Poznámky:
		C	

Úrovně hodnocení:

úroveň „nerozvíjená kompetence“ (N), „kompetence rozvíjená na úrovni A“ (A), „kompetence rozvíjená na úrovni B“ (B), „kompetence rozvíjená na úrovni C“ (C).

3 Podpora učení

3c	Perspektiva učitele: Zprostředkovávám vzdělávací <u>obsah</u> a instrukce k výuce srozumitelně s ohledem na individuální vzdělávací potřeby a věk žáků.	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetence:
		A	
		B	Poznámky:
		C	
3d	Perspektiva učitele: Zprostředkovávám učivo svého předmětu <u>věcně správně</u> .	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetence:
		A	
		B	Poznámky:
		C	
3e	Perspektiva učitele: Vysvětluji učivo s <u>využitím předchozích znalostí</u> a zkušeností žáků.	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetence:
		A	
		B	Poznámky:
		C	
3f	Perspektiva učitele: Využívám výukové <u>metody</u> a organizační <u>formy</u> , které podporují učení žáků a vedou k cíli.	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetence:
		A	
		B	Poznámky:
		C	
3g	Perspektiva učitele: Podporuji <u>spolupráci</u> a vzájemné učení žáků.	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetence:
		A	
		B	Poznámky:
		C	
3h	Perspektiva učitele: <u>Pracuji</u> smysluplně <u>s chybou</u> žáků jako s příležitostí k rozvoji.	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetence:
		A	
		B	Poznámky:
		C	
3i	Perspektiva učitele: Využívám smysluplně informační technologie (<u>ICT</u>) k podpoře učení žáků.	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetence:
		A	
		B	Poznámky:
		C	

Úrovně hodnocení:

úroveň „nerozvíjená kompetence“ (N), „kompetence rozvíjená na úrovni A“ (A), „kompetence rozvíjená na úrovni B“ (B), „kompetence rozvíjená na úrovni C“ (C).

4 Zpětná vazba a hodnocení výsledků žáků

4a	Perspektiva učitele: Poskytuji žákům zejména <u>průběžnou zpětnou vazbu</u> s využitím popisného jazyka a kritérií s ohledem na jejich individuální potřeby.	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetence:
		A	
		B	Poznámky:
		C	
4b	Perspektiva učitele: Vedu žáky k reflexi jejich vlastních výsledků a pokroku v učení (<u>sebehodnocení</u>) a k poskytování <u>zpětné vazby druhým</u> (spolužákům a učitelí).	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetence:
		A	
		B	Poznámky:
		C	
4c	Perspektiva učitele: Využívám <u>rozmanitých forem hodnocení</u> a různorodých ukazatelů výsledků učení a pokroku žáků.	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetence:
		A	
		B	Poznámky:
		C	

5 Reflexe výuky

5a	Perspektiva učitele: <u>Reflektuji</u> průběh výuky (případně také přípravu na výuku).	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetence:
		A	
		B	Poznámky:
		C	
5b	Perspektiva učitele: Stanovuji adekvátní <u>cíle svého profesního rozvoje</u> , uvádím v praxi kroky k jejich dosažení a vyhodnocuji je (v rámci stávajícího či následujícího semestru).	N	Doložení způsobu rozvíjení kompetence:
		A	
		B	Poznámky:
		C	

